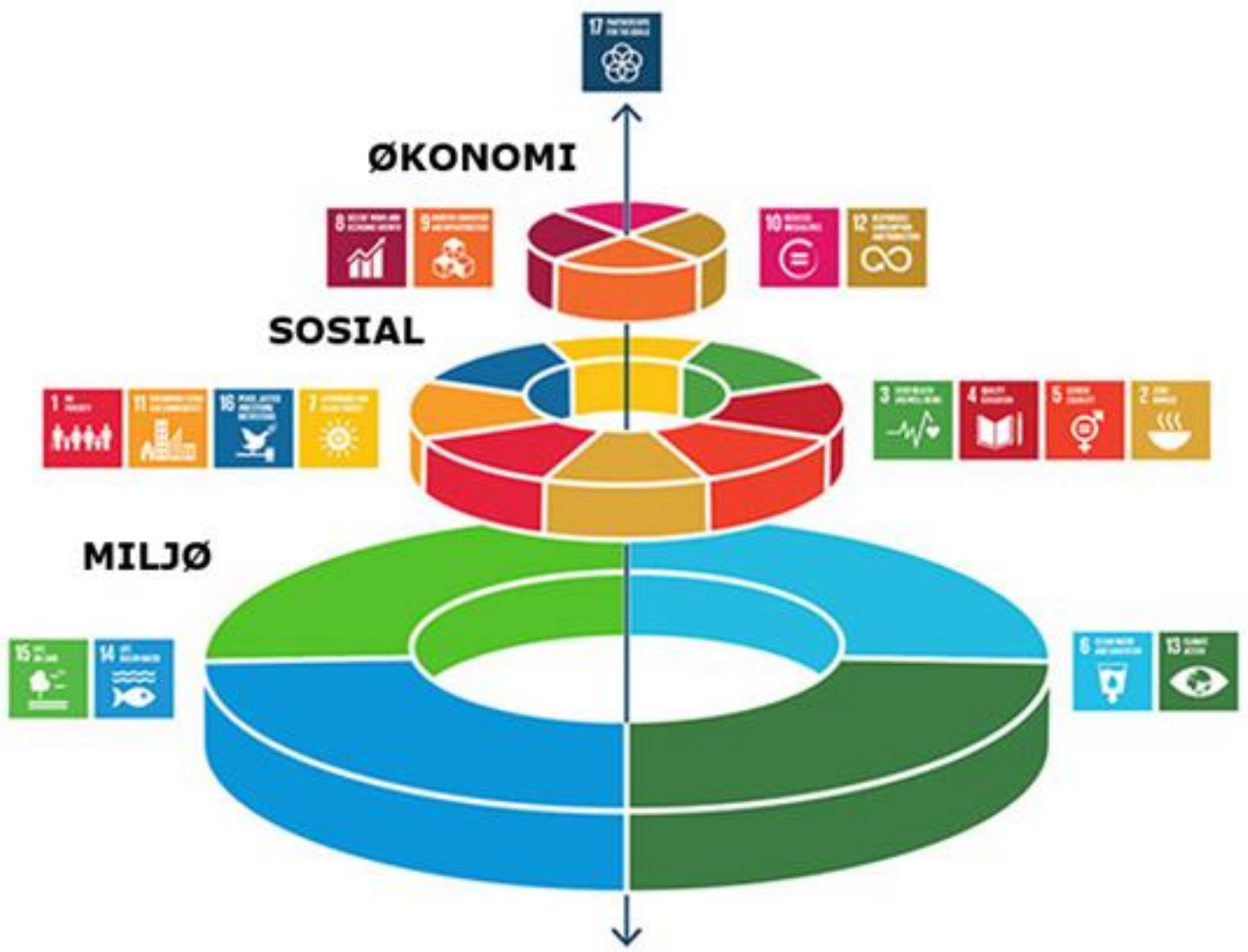

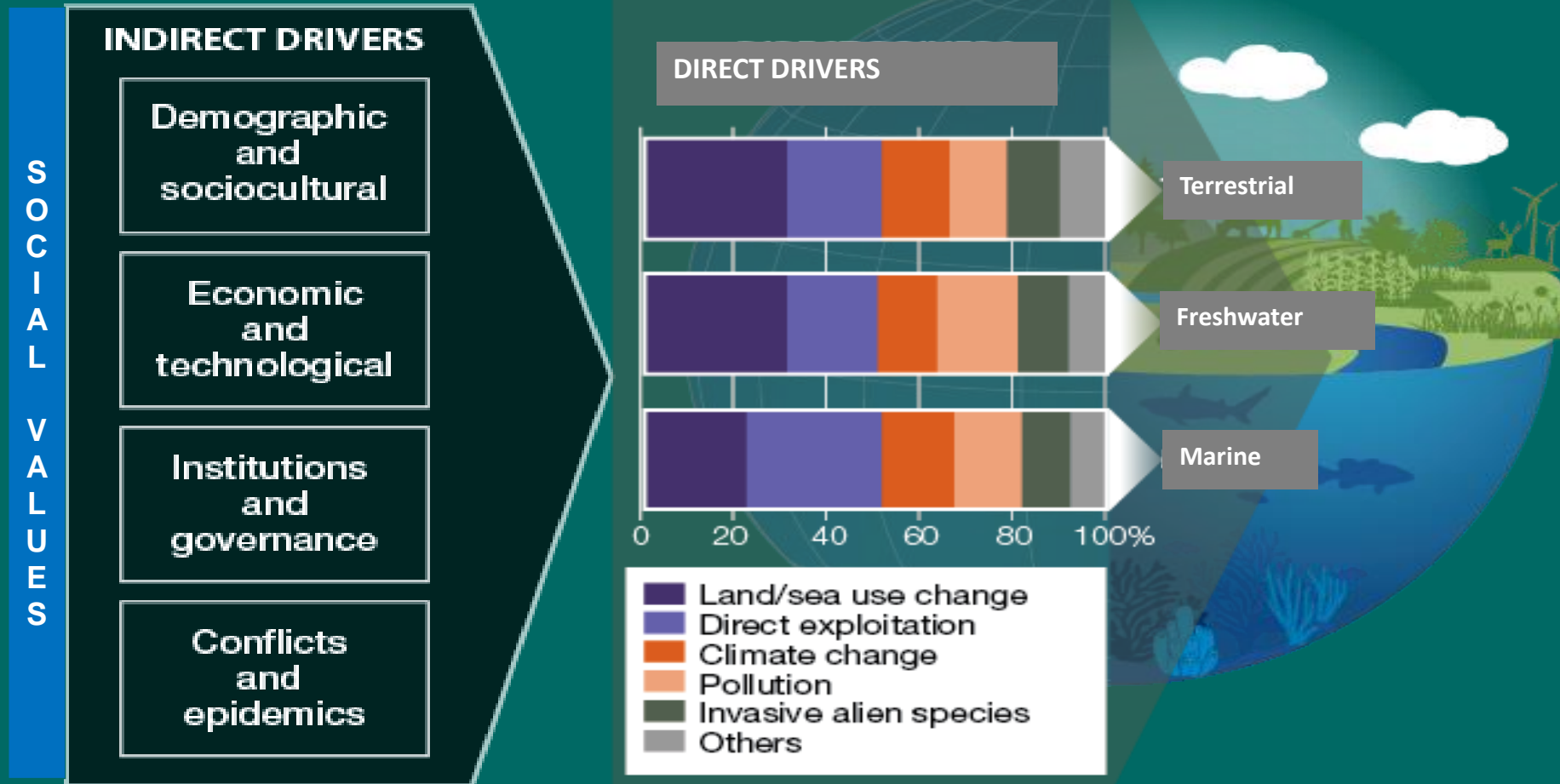
Kompetansedager Trøndelag sør

Styrets oppgaver, vedtekter og roller

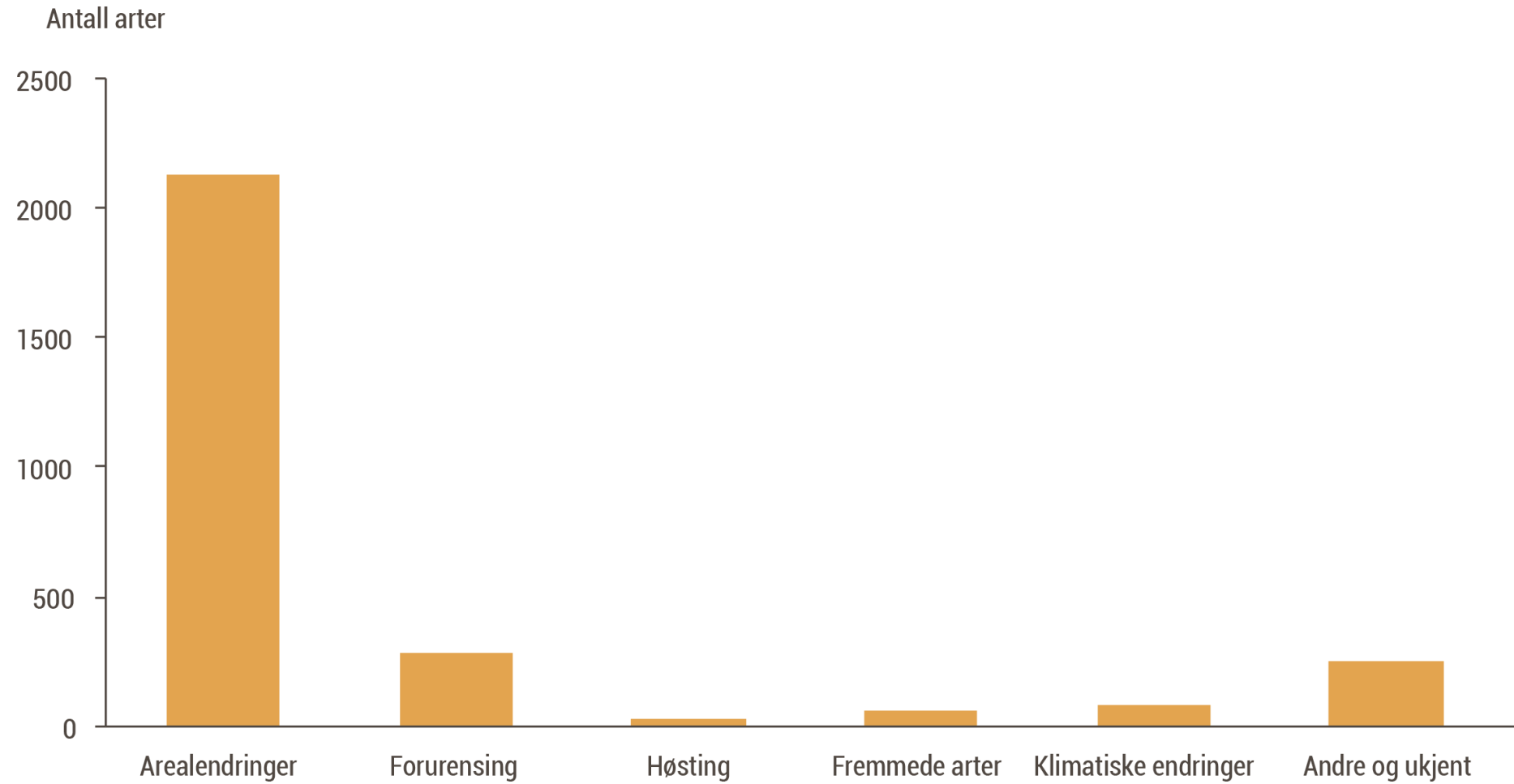
Maria Skar Knutsen, Miljødirektoratet
Trondheim, 3. mars 2020

FN's BÆREKRAFTSMÅL

Drivkreftene bak tapet har akselerert de siste 50 årene og er uten sidestykke

Status styrer og forvaltere

- 48 nasjonalpark- og verneområdestyrer
 - Fra 3 til 17 medlemmer.
 - Tilsammen 237 kommunale/fylkeskommunale og 41 Sametingsvalgte medlemmer.
- 62 verneområdeforvaltere
 - Varierer fra én til 14 pr. fylke.
- Arbeidsgiver er fylkesmannen i det fylket hvor forvalteren har kontor.
- Styret/styreleder disponerer forvalterens arbeidstid.
- Fylkesmannen dekker forvalterens lønn, drifts- og reiseutgifter, husleie m.m.
- En av fylkesmennene har økonomi- og arkivansvar.

Styrets oppgaver, vedtekter og roller

Styrets vedtekter

- Formålet med vedtektene er å legge til rette for en helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning av de verneområder styret har ansvar for.
- Vedtektene skal sørge for at verneområdestyret skal kunne oppfylle formålet med vernet i tråd med nasjonale mål og internasjonale forpliktelser.

Styrets myndighet

«Verneområdene skal forvaltes av et verneområdestyre ... innenfor rammen av naturmangfoldloven ... og verneforskrifter for de enkelte verneområdene.»

Forvalterens rolle

- Sekretariat for verneområdestyret - faglig forberedelse av styresaker. Forvalteren skal gjennom sin saksbehandling bidra til at styret forvalter områdene i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriftene, og følge forvaltningslovens bestemmelser.
- I tilfeller der styrets vedtak har et annet utfall enn forvalters tilrådning til vedtak, må styrets begrunnelse for valg av annet utfall komme frem i vedtaket.

Foto: Hege Husby Talsnes

Forvaltningsknutepunkt

- «En faglig samlokalisering vil legge grunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning og vil bidra til utvikling av viktige kompetansemiljø i lokalsamfunnene»
- «For å sikre en kunnskapsbasert forvaltning skal forvalteren være en del av, og kunne bruke, det samlede kompetansemiljøet hos fylkesmannen»

Foto: Selbyggen

Styrets oppgaver

Forvalte innenfor rammene av verneforskriftene

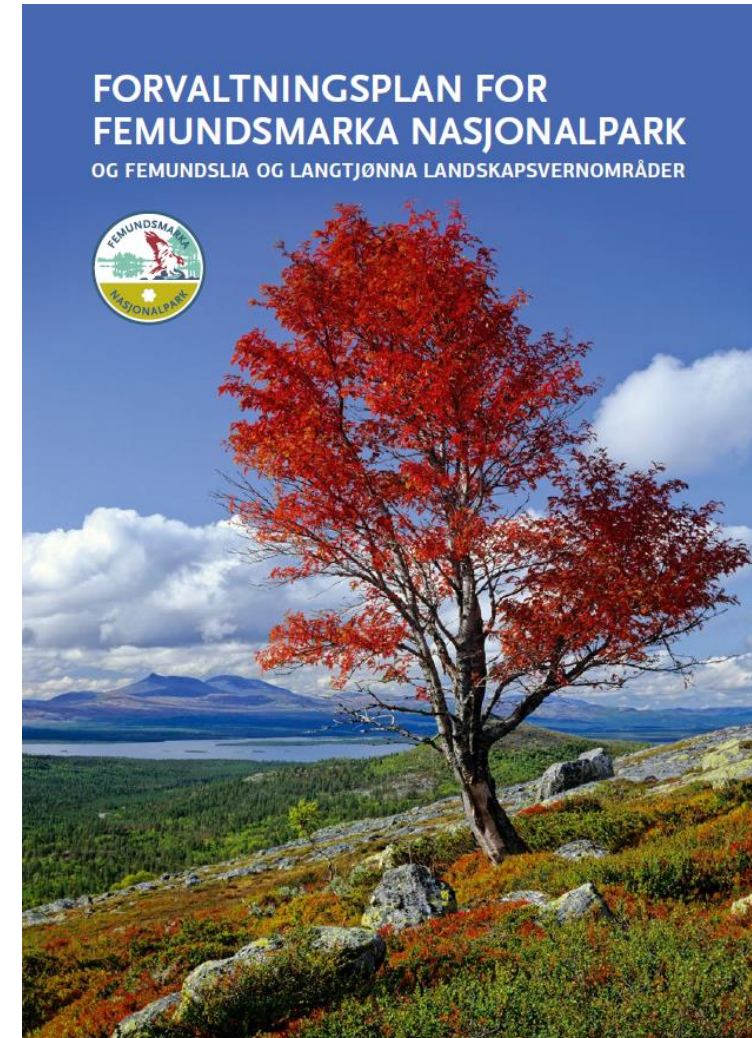
- Medlemmene av styret skal forvalte verneområdene i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for det enkelte verneområde.
- Alle representantene i styret har et felles ansvar for en helhetlig forvaltning av verneområdene hvor ivaretagelse av verneverdiene og verneformålet er hovedoppgaven.

Forvaltningsplaner

- Konkretiserer hvordan formålet med vernet skal nås.
 - Planlegging av hvordan verneområdene skal forvaltes.
 - Besøksstrategien er eget kapittel eller vedlegg.
 - Gir retningslinjer for hvordan forskriften skal tolkes.
 - Inneholder en flerårig tiltaksplan.

Skal godkjennes av Miljødirektoratet.

Skjøtsel og besøksforvaltning

Vurdere behov for og nødvendig gjennomføring av skjøtsel og tilrettelegging.

Plan for skjøtsel og eventuell tilrettelegging skal inngå i en forvaltningsplan.

Portalskilt i Komagdalen. Foto: Tore Høyland

Å «bidra til lokal verdiskaping»

- Legge til rette for at potensialet for verdiskaping i områdene kan utnyttes innenfor rammene i verneforskriftene.
- Skal ha kunnskap om verneområdet, naturverdier, lokalsamfunn og det lokale næringslivet
- Styret/forvalter kan legge til rette for, og delta i lokale prosjekt, men skal ikke ta rollen som næringsaktør

Myndighetsutøvelse

- Dispensasjoner etter verneforskrift og nml. § 48, inkl. klagesaksbehandling
- Delegering av myndighet til verneområdeforvalter

Annet

Ved brudd på regelverket:

- Ansvar for rapportering/anmeldelse til politiet dersom det er grunn til å anta at forholdet er straffbart
- Administrative sanksjoner

Grensemerking og informasjon:

- Grensemerking
- Informasjonstiltak - besøksstrategi
- Oppdatering av informasjon i Naturbase

Grensemerking Blåfjella-Skjækerfjella. Foto Maria Skar Knutsen

Rådgivende utvalg

- Styrke lokal forankring.
- Legge til rette for samhandling mellom forvaltningsmyndigheten, offentlige organ, grunneiere, samiske interesser der det er relevant, næringsliv, frivillige organisasjoner, natur- og miljøorganisasjoner osv.
- Kan gi mer effektive løsninger og få i gang prosesser som kommer lokalsamfunnet til gode.
- Minimum årlige dialogmøter.

Administrativt kontaktutvalg

- Skal sikre at forvaltningen av verneområdene blir godt integrert i, og samordna med, den kommunale forvaltninga
- Bidra til kunnskap om forvaltninga i kommuneadministrasjonen
- Bidra til lokalkunnskap i forvalteren sine innstillinger

- Bør ha representanter fra administrativt nivå i kommunene
- Representanter fra administrativt nivå i fylkeskommunene bør/kan delta

Økonomi

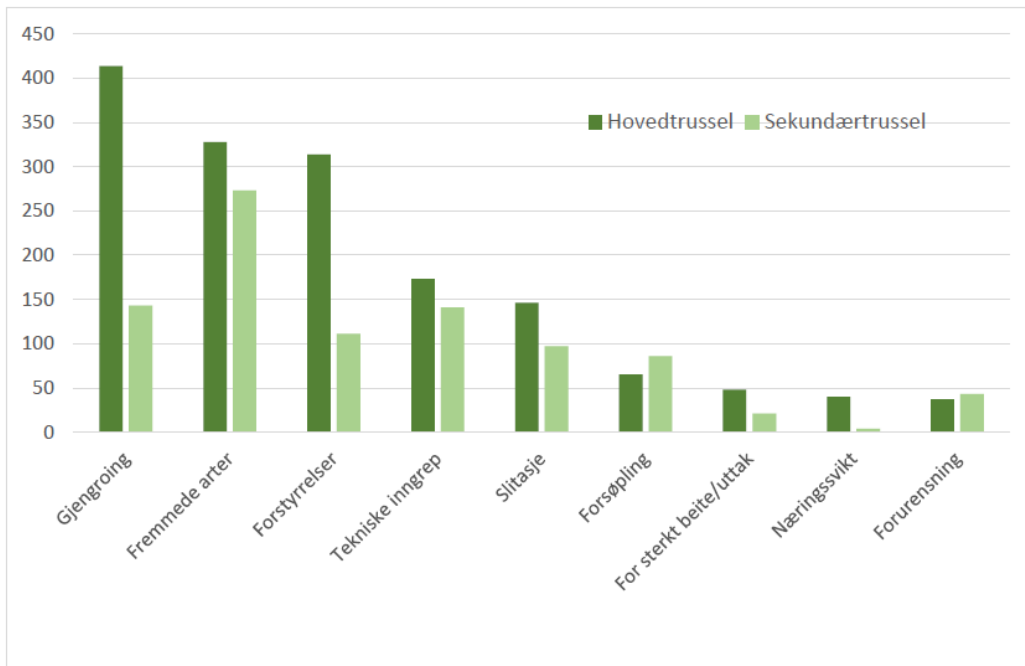
- Lønn ++, drifts- og reiseutgifter, husleie ++ til forvalterne dekkes over fylkesmannens budsjett.
- Drift av styret (møtegodtgjørelse, reiseutgifter m.m.) dekkes etter årlig søknad fra styret om driftsmidler fra Miljødirektoratet (kap. 1420.21).
- Tiltak, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon, bruk av SNO m.m. dekkes etter årlig søknad fra styret om tiltaksmidler fra Miljødirektoratet (kap. 1420.31).
- Verdiskapingsprosjekt kan søkes om over Miljødirektoratets post 1420.85.

(Nasjonalpark- og andre temasentre over 1420.85).

Strategi for bruk av tiltaksmidler

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 31.12.2017

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyst blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

- Oppdrag om å styrke ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene.
- Prioriterer tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstand og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer.
- Forutsetninger for tildeling:
 - Forankring i skjøtels-/forvaltningsplan eller besøksstrategi.
 - Formaliteter er avklart og tillatelser er innhentet.